

In memoriam

In memoriam Serafin Hrkać (1942. – 2021.)

U utorak 13. travnja 2021. u svojoj 79. godini života, 61. godini redovništva i 55. godini svećeništva vinuo se u nebeska prostranstva *professor emeritus*, dvostruki doktor znanosti, akademik i akademski otac Sveučilišta u Mostaru fra Serafin Hrkać.

Serafin Hrkać rođen je u Izbičnu, u Općini Široki Brijeg, u Bosni i Hercegovini 18. kolovoza 1942. Osnovnu školu završio je u Izbičnu, a nekadašnju nižu gimnaziju i malu maturu u Širokome Brijegu. Višu gimnaziju pohađao je u Sinju i Dubrovniku, gdje je i maturirao. Stupio je u Franjevački red 16. srpnja 1960.

Filozofsko-teološki studij pohađao je u Sarajevu od 1961. do 1966., a Fakultet klasične filologije u Rimu od 1966. do 1971. te doktorirao 1971. godine disertacijom *Vita et opera humanistae Nicolai Modrussiensis – De mortalium felicitate dialogus (editio critica, fonte set analysis philologica)*. Od 1971. do 1973. predavao je u Franjevačkoj klasičnoj gimnaziji na Poljudu u Splitu, a od 1973. do 1987. godine u Franjevačkoj klasičnoj gimnaziji u Visokome. Od 1987. živio je i radio u Franjevačkome samostanu na Širokome Brijegu. Od 1992. godine predaje kolegij Latinski jezik na Pravnome fakultetu Sveučilišta u Mostaru, a od 1994. Filozofiju odgoja, Etiku i Filozofiju religije na tadašnjemu Pedagoškom fakultetu Sveučilišta u Mostaru. Drugi doktorat ostvario je 1996. godine na Sveučilištu u Sarajevu disertacijom *Izlaganje o univerzalijama u djelu Antuna Žderića – Enchyridion in universam aristotelico-scoticam logicam*. Na Pedagoškome fakultetu Sveučilišta u Mostaru, koji je kasnije postao Filozofski fakultet Sveučilišta u Mostaru, bio je začetnik utemeljenja te prvi pročelnik Studija filozofije i Studija latinskoga jezika i rimske književnosti. Osnovao je i Institut za latinitet Sveučilišta u Mostaru 2004. godine. Imenovan je prvim voditeljem poslijediplomskoga studija *Jezici i kulture u kontaktu* 21. siječnja 2005. Od 2000. godine bio je redoviti član Hrvatskoga društva za znanost i umjetnost, a godine 2008. izabran je za redovitoga člana ANUBIH-a. Godine 2016. promoviran je u zvanje *professor emeritus* na Sveučilištu u Mostaru.

Rad profesora Serafina Hrkaća vrlo je raznolik. Iza sebe ostavio je više od 58 publikacija, a karakteriziraju ih objektivnost i znanstvena preciznost. Među najpoznatijima je *Dijalog o sreći smrtnika* kojim je hrvatskoj javnosti predstavio nepoznato djelo Nikole Modruškoga. Tu se također ubraja i

Lalićev rječnik koji je priredio 2007. godine i tako javnosti objavio prvoga bosanskohercegovačkog leksikografa. Za teološku, ali i širu javnost najpoznatije djelo koje je pripremio jesu *Spisi sv. Franje i sv. Klare* 2003. godine. Svaki prijevod bilo kojega latinista s područja Hercegovine i šire nije mogao proći bez završna odobrenja prof. Hrkaća.

Govoreći o zaslugama prof. Hrkaća za osnivanje i razvoj Studija latinskoga jezika i rimske književnosti na Filozofskome fakultetu Sveučilišta u Mostaru, najtočnije bi bilo jednostavno reći da bez njega Studija ne bi bilo, pri čemu ću biti slobodna pomalo subjektivno zaključiti da bi i moj život krenuo nekim sasvim drugim putem. Uloga prof. Hrkaća može se bez imalo pretjerivanja smatrati sudbonosnom i u životima njegovih drugih suradnika, ali i Sveučilišta u cjelini.

Na Studiju latinskoga jezika i rimske književnosti profesor je izvodio nastavu na kolegijima iz latinske gramatike na prvim godinama studija te kolegijima iz metodike nastave na završnoj godini. Moglo bi se reći da je s njim na neki način studij počinjao i završavao, ali uz dojam da je s njim počinjalo i završavalo ne samo razdoblje studija nego i života kao i uz svijest da profesor pomno prati koliko tko napreduje i kako se mijenja tijekom godina.

Sjećam se kako je često govorio: „Ako se na studij upiše više studenata nego što ih može sjesti u moj ured, bit će ih previše.“ Iz toga se iščitavalo njegovo uvjerenje da svakomu studentu treba pristupiti individualno, imati uvid u njegove mogućnosti, preferencije i sklonosti, posvetiti mu se i pratiti ga na onaj jedinstveni način koji upravo tomu studentu kao pojedincu treba. No ne samo to, u ovoj izjavi, koja se nama danas može činiti u najmanju ruku neobičnom i neočekivanom, profesor je promišljao i o mogućnostima zapošljavanja svojih studenata, odnosno o ograničenu broju srednjoškolskih profesora latinskoga jezika koje jedno društvo može imati i trebati. Zbog toga je točno znao koji student dolazi iz kojega mjesta, koje srednje škole postoje u tome mjestu, koliko treba do mirovine profesoru latinskoga u gimnaziji u tome mjestu i slično.

I nije on pratio samo studentova postignuća, mogućnosti i preferencije u svezi s područjem Studija, znao je sve i o njegovim ocjenama ili poteškoćama iz drugih predmeta, o obiteljskim i različitim privatnim situacijama, hobijima, znao je datum rođendana, imendana, znao je o planovima, za koji se sportski klub navija i sl. A uza sve to, znao je i mogao zadržati objektivnost pri ocjenjivanju. Ispiti su se kod njega svodili na ugodan razgovor, čak i kada

studenti ne bi položili, pri čemu su oni više brinuli o tome da ne razočaraju profesora nego hoće li položiti ili ne položiti ispit, upravo zbog njegova odnosa prema njima...

I ja sam bila jedan od tih studenata te sam naučila, pa kasnije i pozaboravljala, mnoge činjenice, definicije, pravila i lekcije, ali dobro pamtim koliko mi je u novoj sredini i novoj životnoj situaciji bio dragocjen osjećaj da netko pristupa prema meni kao prema osobi, a ne prema broju, posebno jer mi je odmah bilo jasno da je takav pristup više iznimka nego pravilo i da je velika privilegija studirati, učiti i raditi u takvu okružju.

Kada više nisam bila njegov student nego asistent, nastavio je biti očinska figura u, meni tada novu i nepoznatu, svijetu akademske zajednice. Uz njegovu stručnu, profesionalnu i ljudsku podršku ponovno sam imala privilegiju učiti i raditi bez osjećaja straha i nedoumica, bez lutanja i dvojbi. Sjećam se kako mi je bilo neugodno kada bi mi netko čestitao na obranjenju doktoratu ili objavljenju članku jer zasluge nikako nisu pripadale samo meni – uvijek je tu bilo profesorova doprinosa, iako u samome radu nikada nije bilo njegova potpisa. Na isti način odnosio se prema svim svojim asistentima i suradnicima: davao savjete u svezi s temama članaka, stručno je odgovarao na sve nejasnoće, pozive na konferencije, pomagao u svezi s literaturom i materijalima, a uvijek samoinicijativno i ne tražeći ništa zauzvrat. Pri sjećanju na prof. Hrkaća ne može se prvo ne pomisliti na njegov karakter i njegovu ljudskost, koliko god njegov profesionalni i znanstveni doprinos humanistici bio impresivan. Njegova je najbitnija ostavština nama na Studiju to što nam je primjerom pokazao kako se odnositi prema radu, prema studentima i jedni prema drugima ili bolje rečeno: kako se veseliti radu, kako se veseliti studentima i jedni drugima.

Odlazak prof. Hrkaća predstavlja ogroman gubitak cijeloj sveučilišnoj zajednici, ali i Hercegovačkoj franjevačkoj provinciji. Pruživši nam svima mjesto za rast i učenje, naš učitelj povukao se u vječno počivalište. *Sit ei terra levis!*

Luciana Boban
luciana.boban@ff.sum.ba